

Jakelu: Proftest Syken pätevyyskokeisiin osallistuvat toimijat

Pätevyyskoe NW 02/2026 Luonnonvesimääritykset I

Proftest Syke järjestää pätevyyskokeen laboratorioille, jotka tekevät luonnonvesistä seuraavia määrityksiä: alkaliniteetti, $\text{NH}_4\text{-N}$, $\text{NO}_2\text{-N}+\text{NO}_3\text{-N}$, N_{tot} , $\text{PO}_4\text{-P}$, $\text{PO}_4\text{-P}_{\text{liukoinen}}$, P_{tot} , $\text{P}_{\text{tot,liukoinen}}$, pH ja sähkönjohtavuus 25 °C.

Pätevyyskokeen tarkoituksena on osallistuvien laboratorioiden tulosten vertailtavuuden ja oikeellisuuden varmistus. Osallistujien määräksi arvioidaan noin 35 laboratoriota. Järjestettävän pätevyyskokeen testisuureet ja -näytteet sisältyvät Proftest Syken akkreditoidun pätevyysalueen Vesikemia-ohjelmaan (finas.fi).

Näytematriisit

Synteettinen näyte, murtovesi ja jokivesi.

Aikataulu

Kierrokselle ilmoittautuminen	16.12.2025 – 23.1.2026	
Näytteiden lähetyspäivä	17.2.2026 (lisätietoja: kappale 4 <i>Näytteiden toimitus</i>)	
Näytteiden analysointi	Alkaliniteetti	19.2.2026
	NH ₄ -N, NO ₂ -N+NO ₃ -N, PO ₄ -P, PO ₄ -P _{liukoinen}	19.2.2026
	pH, sähkönjohtavuus 25 °C	19.2.2026
	N _{tot} , P _{tot} , P _{tot} , liukoinen	viimeistään 6.3.2026
Osallistujatulosten raportointi	18.2. – 6.3.2026	

Osallistumismaksu

Pätevyyskokeen osallistumismaksu on **884 €** (+ alv 25,5 %).

Katso tarkemmat tiedot tämän kirjeen kappaleesta 9 *Osallistumismaksu*.

Mervi Pajula,
koordinaattori

Mirja Leivuori,
ryhmäpäällikkö

Proftest Syke on FINAS-akkreditointipalvelun akkreditoima vertailumittausten järjestäjä PT01 (finas.fi), jonka toiminta täyttää ISO/IEC 17043 (2010) vaatimukset.

Proftest Syken asiakasohje pätevyyskokeisiin ja vertailumittauksiin osallistuville laboratorioille on saatavilla Proftest Syken verkkosivuilla (syke.fi/proftest).

ProftestWEB on Proftest Syken sähköinen asiakasjärjestelmä osoitteessa wwwp5.ymparisto.fi/labtest. Sivustolla on ohjeita käyttäjälle ja lyhyt käyttöopas on ladattavissa ProftestWEBin etusivulta.

Pätevyyskokeen toteutus

1 Järjestäjä

Proftest Syke, Suomen ympäristökeskus Syke

Osoite: Mustialankatu 3, 00790 Helsinki

Sähköposti: proftest@syke.fi

Yhteyshenkilöt

Koordinaattori: Mervi Pajula, puh. 0295 252 320

Koordinaattorin sijainen: Mirja Leivuori, puh. 0295 251 366

Sähköposti: etunimi.sukunimi@syke.fi

Tekninen toteutus: Keijo Tervonen, puh. 0295 251 691

Markku Ilmakunnas, puh. 0295 251 208

Sari Lanteri, puh. 0295 251 349

Teknisen toteutuksen sähköposti: proftest@syke.fi

Analytiikan asiantuntija

Mika Sarkkinen (Syke), puh. 0295 251 620

Sähköposti: etunimi.sukunimi@syke.fi

Asiantuntijalaboratorio

Suomen ympäristökeskus, Oulu (T003, finas.fi)

2 Näytteet ja testisuureet

Pätevyyskokeen näytematriisit ovat: synteettinen näyte, murtovesi- ja jokivesinäyte. Näytteet, testisuureet, pitoisuusalueet ja kestäväinnit esitetään liitteessä 1.

Huom! Tarkistakaa analyysien vaatima näytemäärä ja tilatkaa tarvittaessa useampi näytepullo.

3 Ilmoittautuminen

Pätevyyskokeeseen ilmoittautuminen on avoinna **23.1.2026 asti**.

Ilmoittautuminen tehdään sähköisen asiakasjärjestelmämme, ProftestWEBin kautta osoitteessa www.p5.ymparisto.fi/Labtest/. Mikäli ProftestWEBin käytössä ilmenee ongelmia tai tarvitsette järjestelmään käyttäjätunnuksen ja salasanan, pyydämme ottamaan yhteyttä proftest@syke.fi.

4 Näytteiden toimitus

Näytteet lähetetään osallistujille postitse **17.2.2026**. Ulkomaisille ja joillekin kotimaisille osallistujille näytteet lähetetään aiemmin, jotta varmistetaan niiden saapuminen määräaikaan mennessä.

Jos näytteet eivät ole saapuneet perille **18.2.2026 klo 16** mennessä, lähetyksessä on särkyneitä näyteastioita tai siitä puuttuu tilattuja näytteitä, osallistujaa pyydetään ottamaan heti yhteyttä puhelimitse tai sähköpostitse pätevyyskokeen tekniseen toteutukseen (yhteystiedot löytyvät kappaleesta 1 *Järjestäjä*).

5 Näytteiden säilytys ja analysointi

Näytteitä säilytetään kylmässä (4 °C). Määritykset tehdään siinä laboratoriossa, jonne näytteet toimitetaan ja laboratorion normaalisti käyttämillä menetelmillä. Typpinäytteet (N) ovat autoklavoituja ja muut näytteet ovat kestäväimättömiä. Näytteet kestäväidään heti niiden saavuttua, jos laboratorion rutiinikäytäntö edellyttää sitä.

Ravinnenäytteet määritetään kahtena rinnakkaismäärityksenä ja niiden tulokset raportoidaan (kaksi tulosta). Muista näytteistä ja määrityksistä ei tule tehdä rinnakkaismäärityksiä enempää kuin laboratorion normaalikäytäntö edellyttää.

Näytteiden testisuurekohtainen analysointiaikataulu on tämän kirjeen ensimmäisellä sivulla.

6 Tulosten raportointi

Osallistujien tulee palauttaa tuloksensa viimeistään **6.3.2026**. Tulosten kanssa raportoidaan määritysten taustatietoja erillisen Webropol-kyselyn kautta.

Proftest Syke toimittaa kierroksen alustavan tulosraportin osallistujille viimeistään viikolla 12 (16.–20.3.2026). Loppuraportti julkaistaan viimeistään kesäkuussa 2026 ja se on saatavilla ProftestWEBin sekä Proftest Syken verkkosivujen (syke.fi/proftest) kautta. Osallistujia tiedotetaan raportin julkaisusta sähköpostitse.

7 Vertailuarvot ja pätevyyden arviointi

Testisuureen vertailuarvoksi asetetaan laskennallinen arvo (synteettiset näytteet) tai osallistujien tulosten robusti keskiarvo, mediaani tai keskiarvo. Vertailuarvon laskentaan otetaan ne tulokset, jotka on raportoitu annettujen ohjeiden mukaisesti. Tarvittaessa vertailuarvo voidaan asettaa myös asiantuntijalaboratorion tuloksen perusteella. Pätevyyden arvioinnissa käytetään z-arvoja, joiden laskemisessa käytettävät tavoitehajonnan alustavat arvot ilmoitetaan näytteiden saatekirjeessä. Tarvittaessa arvioinnissa voidaan käyttää myös E_n - tai D%-arvoa.

8 Luottamuksellisuus

Pätevyyskokeen tulokset käsitellään nimettöminä. Osallistujien tulokset ja kierroksen alustava tulosraportti ovat luottamuksellisia, eikä niitä saa jakaa kolmansille osapuolille kierroksen toteutuksen aikana.

9 Osallistumismaksu

Pätevyyskokeen osallistumismaksu on kaikkien määritysten ja näytteiden osalta **884 €** (+ alv 25,5 %). Osallistumismaksu sisältää perusmaksun **460 €** (+ alv 25,5 %) sekä määritys- ja näytekohtaiset maksut (+ alv 25,5 %) ilmoittautumisen yhteydessä tehdyn tilauksen perusteella seuraavasti:

Alkaliniteetti	28 €/näyte	(3 näytettä)
pH, sähkönjohtavuus 25 °C	15 €/näyte	(4 näytettä)
N-yhdisteet	40 €/näyte	(3 näytettä)
P-yhdisteet	30 €/näyte	(3 näytettä)
Liukoiset P-yhdisteet	35 €/näyte	(2 näytettä)

Osallistumismaksu peritään alustavan tulosraportin julkaisun jälkeen. Jos osallistuja tilaa ylimääräisiä näytteitä, laskutetaan niistä yllä mainittujen hintojen mukaisesti. Järjestäjä pidättää oikeuden periä toimenpidekorvausta laskun lähettämisen jälkeen tehdyistä laskutukseen liittyvistä (kuten laskutusosoite) korjauksista.

10 Liitteet

Liite 1 Näytteet, testisuureet, pitoisuusalueet ja näytteiden kestäväinnit

Liite 1: Näytteet, testisuureet, pitoisuusalueet ja näytteiden kestäväinnit

Testisuure	Näytetyyppi	Näyte- tunnus	Näytetilavuus ¹⁾ , pullotyyppi ja kestäväinti	Pitoisuusalue
Alkaliniteetti	Synteettinen näyte	A1A	250 ml, muovipullo <i>Ei kestäväidä Sykessä.</i>	0,02 – 3 mmol/l
	Murtovesi	B2A		
	Jokivesi	N3A		
NH ₄ -N NO ₂ -N+NO ₃ -N N _{tot}	Synteettinen näyte	A1N	Tarkennetaan näytekirjeessä.	NH ₄ -N > 10 µg/l NO ₂ -N+NO ₃ -N > 100 µg/l N _{tot} > 100 µg/l
	Murtovesi	B2N		
	Jokivesi	N3N		
PO ₄ -P P _{tot}	Synteettinen näyte	A1P	250 ml, muovipullo <i>Ei kestäväidä Sykessä.</i>	PO ₄ -P > 5 µg/l P _{tot} > 10 µg/l
	Murtovesi	B2P		
	Jokivesi	N3P		
PO ₄ -P _{liukoinen} P _{tot, liukoinen}	Murtovesi	B4P	500 ml, muovipullo <i>Ei kestäväidä Sykessä.</i>	PO ₄ -P _{liukoinen} > 5 µg/l P _{tot, liukoinen} > 5 µg/l
	Jokivesi	N5P		
pH	Synteettinen näyte	A1H	100 ml, lasipullo <i>Ei kestäväidä Sykessä.</i>	5 – 9 pH yksikköä
	Murtovesi	B2H		
	Jokivesi	N3H		
Sähkönjohtavuus 25 °C	Synteettinen näyte	A1J	100 ml, lasipullo <i>Ei kestäväidä Sykessä.</i>	2 – 1200 mS/m
	Murtovesi	B2H		
	Jokivesi	N3H		

¹⁾ Tarkistakaa analyysien vaatima näytemäärä ja tilatkaa tarvittaessa useampi näytepullo.

Näytetunnuksen ensimmäinen kirjain on matriisikoodi:

A = Synteettinen näyte

B = Murtovesi

N = Jokivesi